

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Tomáše Mottla a soudců Mgr. Štěpána Hnanička a Mgr. Martina Šalamouna ve věci

žalobců: **a) P. P.**, nar. xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx, xxx xxx
b) J. P., nar. xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx, xxx xxx
oba zastoupeni advokátem JUDr. Petrem Plavcem, Ph.D.
sídlem Na Zábradlí 205/1, Staré Město 110 00 Praha 1

proti

žalované: **Blue Style, k. s.**, IČO 25609688
sídlem Jindřišská 873/27, Nové Město, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Michalem Hanzlíkem
sídlem Milevská 2094/3, Krč, 140 00 Praha 4

o zaplacení 69 630 Kč s příslušenstvím,

o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. září 2023, č. j. 27 C 157/2020-159,

takto:

- I. Odvolání žalované proti výroku I rozsudku soudu prvního stupně **se odmítá**.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku III **mění jen** tak, že výše náhrady nákladů řízení činí 62 342 Kč, jinak **se potvrzuje**.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobcům náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 2 700 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení do rukou jejich advokáta.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem rozhodl soud prvního stupně tak, že uložil žalované povinnost zaplatit žalobcům částku 8 667,86 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,75 % ročně od 13. 8. 2021 do zaplacení do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I), dále, že řízení se zastavuje „co do částky 69 630 Kč“ (výrok II), a že žalovaná je povinna zaplatit žalobcům na nákladech řízení částku 98 451 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich advokáta (výrok III).
2. Takto (výrokem I) soud prvního stupně rozhodl o žalobě, kterou se žalobci domáhali vrácení ceny zájezdu zaplacené žalované na základě smlouvy o zájezdu č. 01689346 ze dne 4. 1. 2020 z důvodu, že zájezd byl žalovanou zrušen v důsledku epidemie koronaviru SARS CoV-2; soud prvního stupně shledal žalobu zcela důvodnou a žalobě vyhověl v rozsahu, v němž zůstala předmětem řízení po částečném zpětvzetí žaloby ze strany žalobců. Výrokem II soud prvního stupně řízení zastavil „co do částky 69 630 Kč“ z důvodu zpětvzetí žaloby ze dne 26. 10. 2021, přičemž neshledal existenci důvodů, pro které by bylo částečné zpětvzetí žaloby žalobců neúčinné. Tato částka byla žalobcům uhrazena žalovanou po podání předmětné žaloby dne 12. 8. 2021. Soud prvního stupně řízení částečně zastavil, ačkoliv žalovaná podmiňovala souhlas s částečným zastavením řízení tím, že nebude platit náhradu nákladů řízení, a pro případ, že jí soud nevyhoví, vyjádřila nesouhlas se zpětvzetím žaloby ze strany žalobců. Výrokem III rozsudku soud prvního stupně rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky podle § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že přiznal žalobcům, kteří byli v řízení zcela úspěšní, nárok na náhradu nákladů řízení, jejichž výši stanovil částkou 98 451 Kč. Do náhrady zahrnul náhradu zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 482 Kč, náhradu nákladů zastoupení každého z žalobců advokátem – mimosmluvní odměnu stanovenou z tarifní hodnoty ve výši 69 630

Kč, sníženou o 20 % za zastupování více účastníků, a to za celkem dvanáct úkonů právní služby při zastupování každého z nich, tj. celkem 74 880 Kč, dále paušální náhradu hotových výdajů po 300 Kč připadající na dvanáct úkonů právní služby, celkem 3 600 Kč, a náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 % z částky 78 488 Kč, tj. 16 481 Kč.

3. Proti rozsudku soudu prvního stupně, a to výslovně proti výroku I a III rozsudku, podala žalovaná včasné odvolání. Výrok II rozsudku o zastavení řízení zůstal odvoláním nedotčen.
4. V odvolání proti výroku I rozsudku žalovaná namítala nesprávnost závěrů soudu prvního stupně, zejména zpochybňovala nárok žalobců na vrácení ceny zájezdu. Zejména poukazovala na to, že žalobkyně b) vůbec nebyla subjektem předmětné smlouvy o zájezdu, žalovaná odstoupila od smlouvy dle § 2536 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „o. z.“), v důsledku čehož vystavila v souladu se zákonem č. 185/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na odvětví cestovního ruchu (dále jen „zákon č. 185/2020 Sb.“) poukaz na zájezd v celkové hodnotě 69 630 Kč, který dne 29. 4. 2020 zaslala žalobci a). Žalobce a) poukaz odmítl s tím, že žalobkyně b) spadá do skupiny chráněných osob dle ust. § 3 odst. 3 zákona č. 185/2020 Sb. Žalobkyně b) však nebyla smluvní stranou smlouvy o zájezdu, důvody na straně žalobkyně b) nemohly založit vznik nároku na odmítnutí poukazu ve smyslu § 3 odst. 3 zákona č. 185/2020 Sb. Žalovaná vyplatila částku odpovídající hodnotě poukazu dle § 3 odst. 2 zákona č. 185/2020 Sb. dne 12. 8. 2021, když současně explicitně vyjádřila, že se jedná o platbu dle zákona č. 185/2020 Sb., respektive o vrácení nevyužitého zůstatku poukazu. Tedy žalovaná určila účel platby dle § 1932 o. z. Žalobci vzali žalobu co do uhrazené částky 69 630 Kč zpět s tím, že uhrazenou částku (jejíž účel byl zcela jasně označen) započítali primárně na úroky a předmětem sporu tak měla zůstat po započtení na jistinu částka 8 667,86 Kč. Žalovaná zdůrazňovala s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2018, sp. zn. 33 Cdo 715/2017, že pouze zákazník, který uzavřel smlouvu o zájezdu, je smluvní stranou a má povinnost uhradit cenu zájezdu a pouze tomuto zákazníkovi pak může svědčit právo na vrácení celé ceny zájezdu dle smlouvy v případě odstoupení. Žalovaná proto uzavřela, že právo na vrácení ceny zájezdu tedy svědčilo toliko žalobci a). Žalobkyně b) pak neměla shodné postavení jako žalobce a) ani z titulu tvrzeného manželství a společného jmění manželů obou žalobců, neboť smluvní stranou byla toliko osoba, která smlouvu uzavřela. Dále žalovaná namítala, že zápočet provedený žalobci s odkazem na § 1932 o. z. nebyl správný, v e-mailu ze dne 12. 8. 2021 byl explicitně určen účel platby, když zde bylo uvedeno: „vrácení nevyužitého zůstatku z poukazu na zájezd dle zákona č. 185/2020“. Dále v rámci jednotlivých kroků při zadávání údajů k platbě žalobcem a) byl explicitně určen účel platby, když zadáním kódů žalobce a) potvrdil následující text „Já, P. P., požaduji vrácení zůstatku hodnoty poukazu Lex Voucher číslo 462091604“. Platba ve výši 69 630 Kč ze strany žalované byla jasně identifikována jako platba na vrácení zůstatku z poukazu – tedy s ohledem na žalobu na jistinu. Jelikož žalovaná explicitně určila, na co plní, bylo nutné vyhodnotit zápočet na úroky provedený žalobci jako neplatný, když bylo plněno na jistinu. Konečně žalovaná zdůraznila, že neplnila dle žaloby, ale plnila ve lhůtě splatnosti zákonnou povinnost dle zákona č. 185/2020 Sb.
5. V odvolání proti výroku III rozsudku o nákladech řízení žalovaná namítala, že výše náhrady nákladů řízení byla stanovena chybně. Soud prvního stupně přiznal mimosmluvní odměnu a paušální náhradu hotových výdajů advokáta žalobců za tři účasti na jednání ve věci, avšak jednání byla toliko dvě, a to dne 5. 11. 2020 a dne 7. 9. 2023. Dále soud prvního stupně přiznal odměnu a náhradu za vyjádření žalobců na výzvu soudu. Předmětný úkon ze dne 25. 7. 2023 však nelze zejména s ohledem na obsah a rozsah považovat za písemné podání nebo návrh ve věci samé. Chybně takto byla přiznána částka na odměně 12 480 Kč a režijní náhradě výdajů 600 Kč. Dále soud prvního stupně přiznal žalobcům nárok na náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 %, avšak z veřejně dostupných zdrojů vyplývá, že advokát žalobců plátcem daně z přidané hodnoty není. Chybně tedy byla přiznána částka 16 481 Kč. Soud prvního stupně dále uložil žalované povinnost nahradit náklady, které vznikly toliko v důsledku zjevného pochybení soudu prvního stupně. Žalovaná je tak sankcionována za ochranu svých práv a aplikaci opravných prostředků, kterými byla prokazatelně sjednána náprava vadného postupu soudu prvního stupně. Zejména se jedná o následující úkony právní služby: 1) vyjádření k

odvolání žalované, když žalovaná se odvolávala, neboť byl vydán rozsudek pro zmeškání, aniž by byly pro to splněny podmínky, jak vyplynulo z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 5. 2021, č. j. 36 Co 49/2021-90, 2) dále vyjádření žalobců v odvolacím řízení, odvolací řízení bylo vedeno z důvodu pochybení soudu prvního stupně, 3) vyjádření k výzvě soudu, kdy soud prvního stupně pochybil, když zastavil řízení v rozporu s učiněným zpětvzetím a nepřezkoumatelně. Za popsaná pochybení soudu prvního stupně takto byla žalobcům přiznána odměna advokáta 12 480 Kč, resp. 18 720 Kč a paušální náhrada 1 800 Kč. Žalovaná tak opětovně zdůraznila, že žalovaný nárok nebyl po právu; s ohledem na četná pochybení soudu prvního stupně, kterými byla většina úkonů vyvolána, jakož i s ohledem na situaci, za které žalovaná činila napadené jednání, navrhla žalovaná pro případ úspěchu žalobců ve věci samé jim náhradu nákladů řízení nepřiznat dle § 150 o. s. ř. Závěrem žalovaná navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I a III změnil, žalobu zamítl a přiznal žalované náhradu nákladů řízení, případně aby v těchto výrocích rozsudek zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

6. K odvolání žalované se vyjádřili žalobci tak, že jednou z hlavních sporných otázek mezi žalobci a žalovanou byl výklad pojmu zákazník, resp. otázka, zda měla žalobkyně b) právo na odmítnutí voucheru ze zrušeného zájezdu ve smyslu § 3 odst. 3 zákona č. 185/2020 Sb. Žalovaná v odvolání rozporovala možnost vrácení celé ceny zájezdu jinému zákazníkovi než tomu, kdo cestovní smlouvu s žalovanou uzavřel. S takovou argumentací žalobci nesouhlasili a uvedli, že byli přítomni uzavření smlouvy spolu, a bylo zcela jedno, pokud formulář umožnil podpis pouze jednoho z nich, kdo na formulář připojil podpis – žalobci jsou tak přesvědčeni, že smlouvu uzavřeli společně v zákonném režimu jejich SJM. Výklad žalované nemá oporu v zákoně, jde přímo proti smyslu a účelu zákona, který žalovaná ohýbá tak, aby nemusela dostát svým zákonným povinnostem, jde proti výkladu pojmu zákazník dle § 4 zákona č. 159/1999 Sb., kdy jakýkoliv výklad nelze zužovat v neprospěch slabší smluvní strany – spotřebitele, jde i proti eurokonformnímu výkladu daného ustanovení ve světle směrnice (EU) 2015/2302 ze dne 25. 11. 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (zejména článku 12 a článku 3 odst. 6, podle kterého je cestujícím „každá osoba, která má v úmyslu uzavřít smlouvu v oblasti působnosti této směrnice nebo má právo cestovat na základě takovéto smlouvy“), jde proti doporučení Komise ze dne 13. 5. 2020, C(2020) 3125, o poukazech nabízených cestujícím jako alternativa k vrácení peněz za zrušené souborné cestovní a přepravní služby a v souvislosti s pandemií covidu-19. K námitce žalované nedostatku aktivní legitimace žalobkyně b) žalobci uvedli, že právo žalobkyně b) nevychází z „pouhého manželství“ k žalobci a), ale přímo ze zákona č. 185/2020 Sb. a ze smlouvy. Byla by absurdní situace, měla-li by žalovaná určité povinnosti pouze k tomu, kdo ze zúčastněných manželů podepsal příslušný formulář, a ne k těm, pro něž byla cestovní smlouva dále uzavírána (tj. další zákazníci). Fakt, že mělo jít o rodinný zájezd, naopak pouze utvrzuje solidární nárok žalobců. Namítala-li žalovaná v odvolání, že započtení bylo ze strany žalobců provedeno nesprávně, neboť částka 69 630 Kč byla nejprve započtena na úrok z prodlení, a až poté na jistinu, toto tvrzení považují žalobci za účelové a sémantické argumentování ze strany žalované, navíc nepodpořené žádným relevantním důkazem. Listiny, která žalovaná založila na posledním jednání (prosté printscreeny) žádný takový závěr přijmout neumožňovaly, a navíc byly zcela bez výpovědní hodnoty. Způsob zápočtu stanoví zákon, a jen shodná vůle smluvních stran by mohla zákonný režim změnit, ta však absentovala. Co se rozporu náhrady nákladů řízení týče, není pravda, že zástupce žalobců není plátcem daně z přidané hodnoty. Tato skutečnost byla soudu již prokázána, případně bude na výzvu prokázána znovu. Žalobci vyjádřili přesvědčení, že soud prvního stupně rozhodl ve věci správně a navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a přiznal žalobcům nárok na náhradu nákladů odvolacího řízení.
7. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že odvolání proti výroku I napadeného rozsudku není přípustné.

8. Podle § 202 odst. 2 o. s. ř. odvolání není přípustné proti rozsudku, vydanému v řízení, jehož předmětem bylo v době vydání rozsudku peněžité plnění nepřevyšující 10 000 Kč, k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží; to neplatí u rozsudku pro uznání a u rozsudku pro zmeškání.
9. Jen pro úplnost se konstatuje, že napadený rozsudek nebyl (v meritorním výroku I) rozsudkem pro uznání, ani pro zmeškání – byť byl tak v záhlaví chybně označen, nýbrž rozsudkem o věci samé vydaným po provedeném řízení a projednání věci.
10. Pro účely posouzení, co bylo předmětem řízení o věci samé v době vydání napadeného rozsudku, je třeba uvést následující.
11. Žalobou podanou soudu dne 3. 7. 2020 žalobci uplatnili nárok na zaplacení částky 69 360 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 69 630 Kč od 15. 5. 2020 do zaplacení.
12. Podáním ze dne 26. 10. 2021 sdělili žalobci soudu prvního stupně, že berou svůj návrh na zahájení řízení částečně zpět „v rozsahu částky 69 630 Kč představující jistinu požadovaného nároku“ s tím, že „důvodem pro částečné zpětvzetí nároku je úhrada této částky ze strany žalované, která byla připsána na účet žalobců dne 12. 8. 2021“. Dále žalobci uvedli tímž podáním, že nadále trvají na oprávněnosti svého nároku a „žádají zaplacení doplatku jistiny v částce 8 667,86 Kč a úroku z prodlení z této částky ode dne 13. 8. 2021 do zaplacení.“ Konečně uvedli, že „Úhradu v částce 69 630 Kč ze dne 12. 8. 2021 započítávají nejprve na úrok z prodlení z této částky, který činil ke dni 12. 8. 2021 částku ve výši 8 667,86 Kč a ve zbývajících částce 60 962,14 Kč na dlužnou jistinu“.
13. Již ve svém usnesení ze dne 2. 12. 2021, č. j. 36 Co 408/2021-122, kterým odvolací soud rozhodoval v projednávané věci o odvolání žalované proti usnesení soudu prvního stupně ze dne 1. 11. 2021, č. j. 27 C 157/2020-110 (jímž soud prvního stupně již jednou zastavil řízení „v části, ve které se žalobci domáhali po žalované částky 69 630 Kč“), odvolací soud vysvětlil, že částka, ohledně které je řízení zastavováno, nekoresponduje a učiněným částečným zpětvzetím, a že se napadené usnesení jeví odvolacímu soudu jako nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost i nedostatek důvodů. Zároveň odvolací soud vedl soud prvního stupně k tomu, aby vyřešil i případným dotazem na žalobce, v jaké přesné části je žaloba vzata zpět, neboť bylo zřejmé, že žalobci nevzali zpět celou jistinu 69 630 Kč, nýbrž část jistiny a část příslušenství.
14. Podáním ze dne 2. 6. 2022 žalobci sdělili (k výzvě soudu prvního stupně), že zaslali soudu prvního stupně dne 27. 10. 2021 částečné zpětvzetí žalobního návrhu (shora uvedené podání ze dne 26. 10. 2021), kterým vzali svůj žalobní návrh částečně zpět, neboť došlo k částečnému plnění ze strany žalované. Ve tomto podání žalobci uvedli, že žalovaná uhradila částku ve výši 69 630 Kč, kterou žalobci započítali nejprve na úrok z prodlení v částce 8 667,86 Kč. Ve zbylé části 60 962,14 Kč byl úrok započten na dlužnou jistinu, která činila 69 630 Kč, v souladu s § 1932 o. z. Žalobci dále uvedli, že žalované zbývá doplatit doplatek jistiny ve výši 8 667,86 Kč společně se zákonným úrokem z prodlení z této částky, a to od 13. 8. 2021 do zaplacení.
15. Odvolací soud konstatuje, že žalobci zcela nenaplnili předchozí pokyn odvolacího soudu a řádně nevysvětlili, jak se uvedené zpětvzetí „částky 69 630 Kč“ promítá do jejich původního žalobního požadavku na zaplacení jistiny a jejího příslušenství. Určitý problém s individualizací toho, co přesně bylo vzato zpět, totiž pramení z toho, že zatímco v žalobě žalobci požadují zaplacení jistiny (částky 69 630 Kč) a úroku z prodlení, který je určený roční procentní výší, úročenou částkou a úročenou dobou (úroku z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 69 630 Kč od 15. 5. 2020 do zaplacení), ve zpětvzetí naproti tomu operují s kapitalizací úroku z prodlení (částkou 8 667,86 Kč), aniž by bylo exaktně řečeno, jak byla vypočtena. Být lze asi nakonec z obsahu zpětvzetí „domyslet“, že žalobci vzali zpět žalobu co do jistiny 60 962,14 Kč (což je původní jistina 69 630 Kč po odečtení žalobci uváděné částky kapitalizovaného úroku z prodlení ve výši 8 667,86 Kč, na niž provedli zápočet) a co do odpovídající části příslušenství, tj. zákonného úroku z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 69 630 Kč od 15. 5. 2020 do 12. 8. 2021 (ode dne původně žalobou požadované splatnosti do dne plnění ze strany žalované), což žalobci kapitalizují částkou 8 667,86 Kč [k čemuž ovšem odvolací soud poznamenává, že jím provedený výpočet kapitalizovaného úroku z prodlení ve výši 10 % ročně

z částky 69 630 Kč za období od 15. 5. 2020 do 12. 8. 2021 vede k mírně odlišnému výsledku – částce 8 662,32 Kč (výpočetem 454 dnů prodlení krát 19,08 Kč denně, při denní výši úroku 0,0274 % (což odpovídá 10 % ročně), z jistiny 69 630 Kč)]; rozhodující je beztak procesní úkon žalobců, tj. obsah zpětvzetí žaloby, z něhož pro určení toho, co zbylo předmětem řízení po částečném zpětvzetí, lze dovodit, že ke zpětvzetí došlo co do jistiny 60 962,14 Kč „s příslušenstvím“, tj. s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 60 962,14 Kč od 15. 5. 2020 do 12. 8. 2021, a předmětem řízení zůstalo zaplacení jistiny 8 667,86 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,75 % ročně od 13. 8. 2021 do zaplacení (což žalobci takto nakonec výslovně uvedli v podání ze dne 2. 6. 2022).

16. Jelikož dle shora citovaného § 202 odst. 2 o. s. ř. se z hlediska předmětu řízení k příslušenství pohledávky nepřihlíží, lze uzavřít, že k omezení předmětu řízení došlo co do částky 60 962,14 Kč a předmětem řízení zůstalo 8 667,86 Kč. Ke dni vyhlášení napadeného rozsudku (jeho meritorního výroku I) tak bylo předmětem řízení, o němž soud prvního stupně napadeným rozsudkem věcně rozhodoval, právě zaplacení této částky 8 667,86 Kč. Jelikož z hlediska ohraničení předmětu řízení je rozhodné jenom to, co procesně účastník projeví ve svém dispozičním procesním úkonu (zde v částečném zpětvzetí žaloby), nehraje roli to, co ho k tomu hmotněprávně vedlo (tj. zda započtení je v souladu se zákonem či nikoliv). Zároveň z hlediska ustanovení § 202 odst. 2 o. s. ř. není podstatné, že napadeným rozsudkem soud prvního stupně rozhodoval výrokově (výrokem I) meritorně o věci samé a (výrokem II) procesně o zastavení řízení pro zpětvzetí žaloby, když nepochybné je, že rozhodnutí o zastavení řízení je rozhodnutím procesním, jež má povahu usnesení (viz § 167 odst. 1 o. s. ř.); pročež není ani podstatné, že ke dni vydání (vyhlášení) napadeného rozsudku nebylo částečné zastavení řízení v právní moci. Rozhodné z hlediska § 202 odst. 2 o. s. ř. je pouze to, o čem ke dni vydání rozsudku rozhodoval soud prvního stupně věcně, meritorně, a to v tomto případě bylo zaplacení této 8 667,86 Kč s příslušenstvím (k němuž se nepřihlíží). Pro závěr o přípustnosti odvolání je rozhodující požadovaná výše plnění v době vyhlášení rozsudku; jestliže se tedy žalobci původně domáhali zaplacení částky převyšující 10 000 Kč, ale v průběhu řízení vzali žalobu částečně zpět v takovém rozsahu, že nově požadované plnění již této částky nedosahuje, není proti rozsudku, jímž bylo o této nižší částce rozhodnuto, odvolání přípustné bez ohledu na to, že je v něm obsažen i výrok o částečném zastavení řízení ohledně rozdílu mezi původně a nově požadovanou částkou.
17. Odvolací soud uzavírá, že ke dni vydání napadeného rozsudku bylo předmětem řízení, o němž soud prvního stupně rozhodoval rozsudkem, peněžité plnění nepřevyšující 10 000 Kč, proto odvolání není přípustné dle § 202 odst. 2 o. s. ř. Z uvedených důvodů odvolací soud odvolání žalované odmítl dle § 218 písm. c) o. s. ř.
18. Výrok II napadeného rozsudku o částečném zastavení řízení pro částečné zpětvzetí žaloby napaden odvoláním nebyl a nabyl samostatně právní moci, proto odvolacímu přezkumu nebyly otevřeny otázky, zda rozhodnutí o zastavení řízení bylo správné [např. vzhledem k otázkám, zda bylo možno řízení zastavit na základě souhlasu žalované se zpětvzetím žaloby podmíněným nepřiznáním náhrady nákladů řízení (když dle § 41a odst. 2 o. s. ř. se k podmíněným úkonům účastníků řízení nepřihlíží), zda zde tedy vůbec bylo účinného souhlasu žalované se zpětvzetím, jakož i další námitky naznačené v argumentaci žalované ve vyjádření k odvolání]; odvolací soud nemohl vzhledem k absenci odvolání do tohoto výroku správnost zastavení řízení přezkoumávat.
19. Odvolání žalované do výroku III napadeného rozsudku o nákladech řízení přípustné naopak v tomto případě je, neboť rozhodnutí o náhradě nákladů řízení se váže i k výroku II, jímž bylo řízení částečně zastaveno. Byť sám výrok II o zastavení řízení odvoláním napaden nebyl, jak uvedeno shora, výrok o náhradě nákladů řízení napaden byl, a jelikož se rozhodnutí o nákladech řízení vztahu k oběma výrokům (meritornímu I i nákladovému II) a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení zahrnuje posouzení vzniklých nákladů ve vztahu k oběma částem řízení, odvolání přípustné je. Neuplatní se tak závěry vyslovené v nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2012, sp. zn. IV. ÚS 498/12, jímž bylo vysloveno, že není-li odvolání přípustné ve věci samé, není přípustné ani proti vedlejším výrokům obsaženým v rozsudku soudu prvního stupně, tedy např. proti výroku o příslušenství, o lhůtě k plnění, o předběžné vykonatelnosti nebo proti výroku o náhradě nákladů řízení. A to mimo jiné

z toho důvodu, že v tomto případě bylo možné podat odvolání jen do nákladů řízení, tedy napadnout nákladový výrok odvoláním i samostatně, neboť v případě usnesení o zastavení řízení je odvolání do nákladů řízení přípustné bez ohledu na to, co bylo předmětem řízení [omezení přípustnosti odvolání pro bagatelní předmět řízení dle § 202 odst. 2 o. s. ř. a s ním spojená nepřípustnost odvolání do nákladů řízení se vztahuje jen na případy, kdy bylo rozhodnuto rozsudkem – viz výslovná díkce ustanovení § 202 odst. 2 o. s. ř. – a jak již bylo shora řečeno, výrok o zastavení řízení si ponechává povahu (procesního a tedy nemeritorního) usnesení, byť je vydán v rámci konečného rozsudku].

20. Na základě uvedeného přistoupil odvolací soud k přezkumu výroku II napadeného rozsudku o nákladech řízení, jakož i řízení, které předcházelo jeho vyhlášení (§ 212 a § 212a o. s. ř.), v mezích podaného odvolání (§ 206 odst. 3 o. s. ř.), aniž bylo třeba za tím účelem nařizovat jednání [§ 214 odst. 2 písm. e) o. s. ř.] a odvolání shledal částečně opodstatněným, neboť výše náhrady nákladů řízení byla stanovena soudem prvního stupně nesprávně, ne však v tom rozsahu, jak žalovaná namítala.
21. Soud prvního stupně správně rozhodl o povinnosti žalované nahradit žalobcům náklady řízení dle § 146 odst. 2, věta druhá, jelikož žalobci vzali žalobu částečně zpět pro chování žalované, která po podání žaloby žalobcům část požadovaného žalobního požadavku splnila. Netrval-li žalobce za té situace na dalším projednání žalobního nároku a vzal žalobu zpět, lze konstatovat, že se tak v intenci § 146 odst. 2 o. s. ř. stalo pro chování žalované po podání žaloby a že žalobce vzal zpět žalobní návrh, který byl podán důvodně.
22. K námitce žalované, že žalobní částku platila žalobcům nikoliv na základě důvodně podané žaloby, nýbrž zákona, lze uvést jen to, že skutečnosti, zda šlo o důvodně podanou žalobu a zda ke zpětvzetí žaloby došlo pro chování žalované, se posuzují pouze z procesního hlediska, nikoliv na základě hmotněprávního posuzování žalobního nároku a vážení meritorních argumentů obou stran, přičemž se tak činí jen pro účely rozhodnutí o nákladech řízení – zajisté by nemělo smyslu, aby jen pro výrok o nákladech řízení byl rozsuzován celý spor věcně, aby se zjistilo, zda žaloba byla či nebyla podána důvodně. Proto také konstantně a opakovaně vyslovuje judikatura Nejvyššího soudu (viz např. rozhodnutí ze dne 8. 1. 2014, sp. zn. 28 Cdo 1878/2013, ze dne 21. 7. 2014, sp. zn. 22 Cdo 2524/2014, ze dne 9. 9. 2015, sp. zn. 29 Cdo 170/2015), že na skutečnost, zda šlo o důvodně podanou žalobu (tj. na splnění první podmínky podle § 146 odst. 2 věty druhé o. s. ř.) lze usuzovat z toho, zda se žalobce domohl žalobou uplatněného nároku či nikoliv. Ke zpětvzetí žaloby pro chování žalované (tj. ke splnění druhé podmínky podle § 146 odst. 2 věty druhé o. s. ř.) dojde tehdy, jestliže žalovaný po podání žaloby žalobci poskytl plnění, jež po něm žalobce ve svém žalobním petitu požadoval. Zavinění ve smyslu § 146 odst. 2 o. s. ř., včetně splnění výše uvedených podmínek, je přitom nutno posuzovat z procesního hlediska, tedy z hlediska vztahu výsledku chování žalované k požadavkům žalobce. K tomu existuje v současné době rovněž historická judikatura Nejvyššího soudu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 26. 2. 1982, sp. zn. 3 Cz 14/82, publikovaný ve Sborníku stanovisek, zpráv o rozhodování soudů a soudních rozhodnutí Nejvyšších soudů z let 1970-1983, svazek IV, část první, str. 736-737), ze které však ve své rozhodovací praxi v oblasti nákladů řízení nadále vychází i Ústavní soud (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2009, sp. zn. II. ÚS 2199/09, nebo nález ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. IV. ÚS 1386/07, odst. 16).
23. Lze tedy uzavřít, že podmínky pro uložení povinnosti k náhradě nákladů řízení dle § 146 odst. 2, věta druhá, o. s. ř., byly v tomto případě splněny, protože jednoznačně žalovaná plnila na žalobní požadavek po podání žaloby. Ke zpětvzetí žaloby (v té části, jak učinili žalobci) došlo pro chování žalované, která v době po podání žaloby žalobcům poskytla plnění, jež po ní žalobci žalobním petitem požadovali. Proto soud prvního stupně správně uložil žalované povinnost k náhradě nákladů řízení žalobcům, pouze nesprávně stanovil vyšší náhradové povinnosti.
24. Odvolací soud proto nově stanovil vyšší náhrady nákladů řízení před soudem prvního stupně. Náklady řízení jsou tvořeny vynaloženým soudním poplatkem za žalobu ve výši 3 482 Kč, dále mimosmluvní odměnou advokáta žalobců stanovené z tarifní hodnoty sporu 69 630 Kč za každou

zastupovanou osobu sníženou o 20 % dle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“), tj. ve výši 3 120 Kč za každý účelně provedený úkon právní služby, jimiž v tomto případě odvolací soud shledal následující úkony – převzetí a přípravu zastoupení, sepis předžalobní výzvy, sepis žaloby, vyjádření žalobců ve věci ze dne 26. 10. 2020, účast u jednání soudu dne 5. 11. 2020, vyjádření žalobců k odvolání ze dne 25. 1. 2021, vyjádření žalobců k dovolání ze dne 30. 6. 2021, částečné zpětvzetí žaloby ze dne 26. 10. 2021 a účast u jednání soudu dne 7. 9. 2023 – tj. 9 úkonů právní služby za každého z žalobců [§ 11 odst. 1 písm. a), d), g) a. t.], paušální náhradou hotových výdajů po 300 Kč připadající na tyto úkony právní služby (§ 13 odst. 4 a. t.). Náhradu daně z přidané hodnoty odvolací soud nepřiznal, advokát žalobců nedoložil registraci k DPH a z veřejně dostupného registru plátců DPH plyne, že registrace advokáta žalobců (fyzické osoby) k DPH byla ukončena dne 17. 12. 2015. Celkem výše nákladů řízení dosáhla částky 62 342 Kč.

25. Z uvedených důvodů proto odvolací soud změnil výrok III rozsudku soudu prvního stupně o nákladech řízení jen tak, že výše těchto nákladů činí 62 342 Kč, jinak byl rozsudek v tomto výroku jako správný podle § 219 o. s. ř. potvrzen (co do platební povinnosti, lhůty k plnění a platebního místa).
26. O náhradě nákladů odvolacího řízení soud rozhodl podle ustanovení § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř., podle něhož odmítne-li soud žalobu nebo jiný návrh na zahájení řízení, je žalobce (navrhovatel, zde odvolatel) povinen nahradit ostatním účastníkům jejich náklady. Odvolání žalované proti rozsudku bylo odmítnuto, proto je žalovaná povinna zaplatit žalobcům náhradu nákladů odvolacího řízení, jež dosáhly celkové výše 2 700 Kč. Tato částka sestává z mimosmluvní odměny advokáta žalobců stanovené z tarifní hodnoty odvolacího řízení 8 667,86 Kč za každou zastupovanou osobu sníženou o 20 % dle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“), tj. ve výši 1 200 Kč za jediný účelně provedený úkon právní služby za každého z žalobců – vyjádření žalobců k odvolání ze dne 2. 11. 2023 [§ 11 odst. 1 písm. k) a. t.], paušální náhradou hotových výdajů 300 Kč připadající na tento úkon právní služby (§ 13 odst. 4 a. t.). Náhradu daně z přidané hodnoty advokátovi žalobců odvolací soud rovněž nepřiznal, viz bod 24. odůvodnění.
27. Lhůta ke splnění povinnosti k náhradě nákladů řízení je třídnenní a běží od právní moci rozhodnutí (§ 160 odst. 1, § 167 odst. 2 o. s. ř.); náhrada nákladů řízení se platí do rukou advokáta účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).
28. Výrok II napadeného rozsudku o zastavení řízení nebyl odvoláním dotčen a nabyt tak samostatně právní moci (§ 206 odst. 1, 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. e), h) a § 229 odst. 4 o. s. ř.].

Praha 1. prosince 2023

Mgr. Tomáš Mottl v. r.
předseda senátu